T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/571
KARAR NO : 2021/569
KARAR TR : 18/10/2021

ÖZET: Satış Memurluğu dosyasında yapılan açık artırma usulu ihale sonucu satılan gayrimenkule ilişkin olarak, fazla alındığı ileri sürülen KDV'nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGIYERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.A.
Vekili : Av. G.A.
Davalı : Gelir İdaresi Başkanlığı
Vekili : Av. T.K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, Ankara 7. Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun 2015/227 sayılı dosyası üzerinden yapılan ihale ile davacıya satılan taşınmaz için %8 KDV oranı uygulanması gerekirken %18 KDV oranı uygulanarak davacıdan yersiz olarak tahsil edildiği iddia edilen 58.200 TL katma değer vergisinin gecikme faizi ile birlikte iadesi talebiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Ankara 1. Vergi Mahkemesi, E.2021/414 sayılı dosyada 28/05/2021 tarihinde verdiği görevlilik kararı** ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir;

"…Anayasa'nın 73. maddesi kapsamında mali yükümlülük teşkil eden harçların tahsiline ilişkin davalarla birlikte gereksiz olarak ödendiği ya da kanuna ve usule aykırı olarak tahsil edildiği iddiasıyla idareye karşı açılacak davaların görülüp çözümlenmeleri de niteliği gereği idari yargı yerlerine ait olduğu gibi; 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6.maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 377. maddesinin 1. fıkrasında; mükellefler ve kendilerine vergi cezası kesilenlerin cezalara karşı dava açabilecekleri, 378. maddesinin 1. fıkrasında da vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması gerektiği açıklanmıştır.

Öte yandan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 17.07.2003 tarih ve 4949 sayılı Kanun'la değişik 4. maddesinin 1. fıkrasında, icra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesinin icra mahkemesi hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakim tarafından yapılacağı, 4. maddesinin son fıkrasında, İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hakimi olduğu, aynı kanunun 16.maddesinin 1. fıkrasında da, kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere icra ve iflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabileceği belirtilmiştir.

Olayda, icra takibi sonucu yapılan ihalede satılan taşınmaza ilişkin olarak satış bedeli üzerinden hesaplanan katma değer vergisi vergi dairesine yatırıldıktan sonra, haksız olarak fazla oranda vergi ödendiği iddia edilerek ödenen verginin iadesi istemiyle yapılan düzeltme-şikayet başvurusunun reddi işleminin iptali ve ödenen tutarın iadesi istenilmekte olup, söz konusu taşınmazın hangi oranda katma değer vergisine tabi olduğu yönündeki değerlendirmenin vergi mevzuatı çerçevesinde vergi mahkemesince yapılması gerektiği açıktır.

Zira İcra İflas Kanunu'nda öngörülen şikayet yolundaki amaç, hatalı olan icra işlemlerinin düzeltilmesi olduğundan, icra mahkemesi, dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucunda, icra müdürlüğünün işlemini yasaya uygun bularak şikayeti reddedebileceği gibi icra müdürlüğü işlemini iptal etme, kaldırma veya talep edilen işlemin icra müdürlüğünce yerine getirilmesine şeklinde karar

verebilmekte olup düzenleme; ilgili memurların, İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanması çerçevesinde gerçekleştirdikleri işlemlerin, icra dosyası üzerinden, icra mahkemesince denetlenmesinin sağlanmasına yöneliktir.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen 2004 sayılı Kanun'da belirtildiği gibi anılan Kanun'un hallini mahkemeye bıraktığı hususlar hariç olmak üzere, İcra ve İflas Kanunu hükümlerinin uygulanmasıyla sınırlı olan şikayet yoluyla incelenmesi mümkün olmayan, idarece, kamu gücü kullanılmak suretiyle tek yanlı olarak tahsil edilen katma değer vergisinin kısmen iadesi istemine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 2 ve 2576 sayılı Kanun'un 6'ncı maddeleri uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır."

4. Davalı idare vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"adli yargılamanın bir parçasını oluşturan uyuşmazlığın, satış memurluğunun tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin kanuna uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 07/09/2021 tarihli ve 2021/89541 sayılı görüş yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"(...)6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 322/2. maddesinde; "Paylaştırma ve ortaklığın giderilmesi için satış yapılması gereken hâllerde, hâkim satış için bir memur görevlendirir. Taşınır ve taşınmaz malların satışı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Tetkik mercii başlıklı 4. maddesinde; "İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır... / İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların icra mahkemesi o mahkemenin hakimidir.", "Şikayet ve Şartlar" başlıklı 16. maddesinde; "Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. / Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir "Şikâyet üzerine yapılacak muameleler başlıklı 17. maddesinin 1. fıkrasında ise; "Şikâyet tetkik merciince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. / Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur."

Olayda, Ankara 7. Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından davacının da hissedarı olduğu taşınmazın ortaklığın giderilmesi yoluyla satışına karar verildiği, satış için satış memurluğu sıfatıyla görevlendirilen Ankara 22. İcra Müdürlüğünün 2015/227 numaralı dosya üzerinden taşınmazın satışıyla ilgili ilan yaptığı, ilanda KDV oranının % 18 olarak belirlendiği, ihaleyi kazanan davacının KDV oranının % 8 olarak belirlenmesi gerektiği gerekçesiyle söz konusu ihaleye ilişkin olarak yatırdığı 104.760,00 TL KDV'nin %10'luk kısmına tekabül eden gecikme faizi ile birlikte 71.113,07 TL'sinin iadesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin Görevleri" başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, satış memurunun işlemlerine karşı şikayetleri inceleme görevi onu tayin eden sulh hukuk mahkemesine ait olduğundan, Büyükçekmece 2. Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğu tarafından yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin olarak, Satış Memurluğunca verilen %18 oranında KDV ödenmesine dair kararın kanuna aykırılığı iddiası şikâyet yolu ile 2004 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Sulh Hukuk Mahkemesinde çözümlenecektir. Mahkeme incelemeyi söz konusu dosya üzerinde yaparak, işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar verecektir. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, Satış Memurluğunun tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği kanaatine varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun, *"Uygulanacak hükümler"* başlıklı 322/2. maddesinde: *"Paylaştırma ve ortaklığın giderilmesi için satış yapılması gereken hâllerde, hâkim satış için bir memur görevlendirir. Taşınır ve taşınmaz malların satışı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır."*

7. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun, *"Şikâyet ve Şartlar"* başlıklı 16. maddesinde: *"Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikâyet olunabilir. Şikâyet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır. Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir."*

8. 2004 sayılı Kanun'un *"Şikâyet üzerine yapılacak muameleler"* başlıklı 17. maddesinde: *"şikâyet tetkik*

merciince, kabul edilirse şikâyet olunan muamele ya bozulur yahut düzeltilir. Memurun sebepsiz yapmadığı veya geciktirdiği işlerin icrası emrolunur."

9. Aynı Kanun'un *"Tetkik mercii"* başlıklı 4. maddesinde de: *"İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."* hükümleri yer almaktadır.

10. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin Görevleri"* başlıklı 6. maddesinde, Vergi Mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükmüne yer verilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/10/2021 tarihli toplantısında;başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davacı tarafından Ankara 7. Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun 2015/227 sayılı dosyasında yapılan açık artırma usulü ihale sonucu satılan gayrimenkule ilişkin olarak, %8 yerine %18 alındığı ileri sürülen KDV' nin iadesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

14. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, dosya kapsamı ve Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin olarak verdiği emsal kararları uyarınca, satış memurluğunca yapılan ihale sonucunda alınan taşınmaza ilişkin, satış memurunca verilen KDV ödenmesine dair kararın, kanuna aykırılığı iddiasının şikâyet yolu ile adli yargı yerinde çözümleneceği, mahkemenin incelemeyi, söz konusu dosya üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği kuşkusuzdur. Adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, satış memurluğunun tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı gözetildiğinde, bu işlemin kanuna uygun olup olmadığının adli yargı yerince çözümlenmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen husular nazara alındığında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Ankara 1. Vergi Mahkemesince verilen 28/05/2021 tarihli ve E.2021/414 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 1. Vergi Mahkemesince verilen 28/05/2021 tarihli ve E.2021/414 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/10/2021 tarihinde, Üyeler Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Şükrü	Mehmet	Birol
TOPAL	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin Görevleri"* başlıklı 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalarla, bu konularla ilgili olarak 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin davaları ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği kuralı yer almaktadır.

Dava konusu uyuşmazlığın, vergi kanunları uygulanarak çözümlenebilecek olması karşısında, davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görevine girdiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz. 18/10/2021

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

T A S H İ H K A R A R I

Uyuşmazlık Mahkemesinin 18/10/2021 tarihli ve E.2021/571, K.2021/569 sayılı dosyasında yapılan resen incelemede,

Ankara 1. Vergi Mahkemesinin 2021/413 Esas sayılı dosyasında davalı idarenin görev itirazının reddedilmesi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkartıldığı, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından yapılan inceleme sonucunda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının başvurusunun kabulü ile adli yargının görevli olduğuna karar verilmesine karşın karar içeriğinde 3., 15. paragrafları ve Hüküm kısmının B. bendinde Ankara 1. Vergi Mahkemesinin Esas numarasının 2021/413 yazılması gerekirken sehven maddi hata yapılarak, 2021/414 Esas olarak yazıldığı tespit edilmiş olup maddi hatanın aşağıdaki şekilde düzeltilmesine karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ:

Yukarıda belirtilen gerekçelerle Mahkememizin 18/10/2021 tarihli, 2021/571 Esas, 2021/569 sayılı kararının 3., 15. paragrafları ve Hüküm kısmının B. bendinde geçen 2021/414 Esas ibarelerinin kaldırılıp, yerine 2021/413 Esas ibaresinin eklenmek suretiyle maddi hatanın düzeltilmesine, 17/12/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Şükrü	Mehmet	Birol
TOPAL	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN